

Memorandum of Understanding

The representatives of the protected areas along the Elbe River,

Recognizing the essential ecological role of the river ecosystems, riverine wetlands and landscapes shaped by rivers for geodiversity/biodiversity conservation;

Considering the crucial role of wetlands for climate change mitigation;

1. Are convinced that the Elbe River and its protected areas represent an internationally important river system with outstanding natural, cultural, aesthetical, and scientific values, that deserve a cross-border cooperation for their effective conservation and sustainable use;
2. Are convinced that the protected areas play the key role in ensuring the natural heritage of the Elbe River will be safeguarded for future generations;
3. Are aware that individual efforts of protected area administrations are not sufficient to ensure long-term conservation of biodiversity and enhancing the ecological functions of the Elbe River system;
4. *Decided* to launch the initiative **ELBE PARKS** as a network of protected areas along the Elbe River and sign this Memorandum of understanding based on the existing outstanding cooperation in nature conservation between the Czech Republic and Germany.

Background of the Memorandum

The Elbe River is an ecosystem that connects the Krkonoše Mountains to the North Sea. It passes through the Bohemian Cretaceous Basin, forming the deep valley in the Bohemian Middle Mountains (České středohoří Mts.) and the unique sandstone rock canyon in Bohemian and Saxon Switzerland (Elbe Sandstones). In its middle and lower course, the Elbe has shaped large floodplains where parts of former floodplain-forest have been saved until today. After 1094 Kilometers the Elbe flows into the Wadden Sea.

The river is an ecological connection line and its ecological continuum is crucial for many migrating species. Large parts of the Elbe River and its floodplain are part of the European Natura 2000 network reflecting the river's outstanding value for nature conservation. Like many other rivers, the Elbe was used as an international border in some sections of its course and as such it was part of the Iron Curtain. Now it has become part of the Green Belt of Europe.

Along the Elbe River – from its spring in the Krkonoše Mountains to its estuary in the Wadden Sea – the UNESCO-Biosphere Reserves, National Parks, Protected Landscape areas, Nature Parks and small-scaled protected areas (nature reserves and nature monuments) form an important green and blue infrastructure essential for both conserving biodiversity and promoting sustainable regional development.

Aims of the cooperation within the ELBE PARKS

ELBE PARKS – the Elbe River Network of Protected Areas – pursues the following common objectives:

- The Elbe River is of high importance for nature conservation. We want to promote public interest and understanding of the rivers ecological functions, its ecological value and ecosystem services.
- Sharing of information, knowledge and experience between protected areas along the river is crucial for coordinated conservation efforts. We want to inform our partner parks about challenges, best practices and further important concerns of protected area management and sustainable regional development.
- A rich cultural and natural heritage has developed along the river. We want to strengthen public awareness and promote cross-border sustainable tourism essential for the regional development.
- We want to establish partnerships with existing networks and cooperation projects to exchange experience and knowledge regarding cross-border collaboration of protected areas focused on conservation of rivers and their ecosystems.

Final conclusions

This Memorandum is signed by the representatives of the administrations of protected areas listed below. Further protected areas along the Elbe River are invited to join this initiative.

The protected areas along the Elbe River as members of the Elbe Parks network can invite further organizations to become "partners" of the ELBE PARKS network.

Amendments to this Memorandum are acceptable only with the assent of all members.

The Memorandum is valid for an indefinite period.

Every member to this Memorandum may resign from the partnership at any time.

This Memorandum is available in the German, Czech and English languages. All language versions enjoy the same validity.

Signed in Bad Schandau, September 10, 2020

For the Krkonoše Mts. National Park Administration

PhDr. Robin Böhnisch

Director of the Krkonoše Mts. NP Administration

For the Czech Nature Conservation Agency

RN Dr. Fratišek Pelc

Director of the Czech Nature Conservation Agency

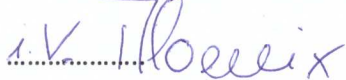
For the Bohemian Switzerland National Park Administration

Pavel Benda, Ph.D.

Director of the Bohemian Switzerland National Park Administration

For the Saxon Switzerland National Park Administration

Ulf Zimmermann

Head of Saxon Switzerland National Park Administration

For the Ministry for the Environment, Agriculture and Energy of Sachsen-Anhalt

Guido Puhlmann

Head of the Biosphere Reserve Middle Elbe Administration

For the Brandenburg state office of Environment

Heike Ellner
.....

Dr. Heike Ellner

Head of the Administration of the Biosphere Reserve Elbe River Landscape Brandenburg

For the Ministry for the Environment, Energy, Construction and Climate Protection of Lower Saxony

Johannes Prüter
.....

Prof. Dr. Johannes Prüter

Head of Biosphere Reserve Niedersächsische Elbtalaue

For the Ministry for Agriculture and the Environment of Mecklenburg-Vorpommern

Klaus Jarmatz
.....

Klaus Jarmatz

Head of the Biosphere Reserve Administration Schaalsee-Elbe

Memorandum of Understanding

Die Vertreterinnen und Vertreter der Schutzgebiete entlang der Elbe,

in Anbetracht der wesentlichen ökologischen Bedeutung von Flussökosystemen, Feuchtgebieten und Flusslandschaften im Allgemeinen für die Erhaltung der biologischen/geologischen Vielfalt;

unter Berücksichtigung der entscheidenden Rolle von Feuchtgebieten für den Klimaschutz;

1. sind überzeugt, dass die Elbe mit ihren Schutzgebieten eine international bedeutende Flusslandschaft mit herausragenden natürlichen, kulturellen, ästhetischen und wissenschaftlichen Werten darstellt, für deren wirksame Erhaltung und nachhaltige Nutzung eine grenzüberschreitende Zusammenarbeit notwendig ist;
2. sind überzeugt, dass Schutzgebiete eine Schlüsselrolle für den Erhalt des Naturerbes entlang der Elbe für künftige Generationen einnehmen;
3. sind sich bewusst, dass die individuellen Anstrengungen der Schutzgebietsverwaltungen nicht ausreichen, um die langfristige Erhaltung der biologischen Vielfalt und die Verbesserung der ökologischen Funktionen des Elbe-Flusssystemes zu gewährleisten;
4. haben beschlossen, die Initiative **ELBE PARKS** als Netzwerk von Schutzgebieten entlang der Elbe zu gründen und diese Absichtserklärung auf der Grundlage der bestehenden hervorragenden tschechisch-deutschen Zusammenarbeit im Naturschutz zu unterzeichnen.

Hintergrund des Memorandums

Das Flussökosystem der Elbe verbindet das Riesengebirge mit der Nordsee. Die Elbe durchfließt das Böhmisches Kreidebecken, bildet ein tiefes Tal im Böhmisches Mittelgebirge und die einzigartige Sandsteinfelsenschlucht in der Böhmisches und Sächsisches Schweiz (Elbsandsteingebirge). In ihrem Mittel- und Unterlauf hat die Elbe große Überschwemmungsgebiete geformt, in denen Teile des wertvollen Auenwaldes bis heute erhalten geblieben sind. Nach 1094 Kilometern mündet die Elbe in das Wattenmeer.

Der Fluss ist eine ökologische Verbindungslinie und als solche für viele wandernde Arten entscheidend. Große Teile der Elbe und ihrer Überschwemmungsgebiete sind Teil des europäischen Natura-2000-Netzes, welches den herausragenden Wert des Flusses für den Naturschutz widerspiegelt. Wie viele andere Flüsse wurde die Elbe in einigen Abschnitten ihres Verlaufs als internationale Grenze genutzt und war als solche Teil des Eisernen Vorhangs. Nun ist sie Teil des Europäischen Grünen Bandes (European Green Belt).

Entlang der Elbe - von ihrer Quelle im Riesengebirge bis zu ihrer Mündung in das Wattenmeer - bilden die UNESCO-Biosphärenreservate, Nationalparke, Landschaftsschutzgebiete, Naturparke und weitere Schutzgebietskategorien eine wichtige grüne und blaue Infrastruktur, die sowohl für den Erhalt der biologischen Vielfalt als auch für die Förderung einer nachhaltigen Regionalentwicklung unerlässlich ist.

Ziele der Zusammenarbeit innerhalb der ELBE-PARKS

ELBE PARKS - das Netzwerk der Schutzgebiete entlang der Elbe - verfolgt folgende gemeinsame Ziele:

- Die Elbe ist für den Naturschutz von höchster Bedeutung. Wir wollen das öffentliche Interesse und das Verständnis für die ökologischen Funktionen der Flüsse, ihren Wert und ihre Ökosystemleistungen fördern.
- Der Austausch von Informationen, Wissen und Erfahrungen zwischen den Schutzgebieten entlang der Elbe ist für koordinierte Naturschutzbemühungen von entscheidender Bedeutung. Wir wollen unsere Partner-Schutzgebiete über Herausforderungen, bewährte Praktiken und weitere wichtige Anliegen des Schutzgebietsmanagements und der nachhaltigen Regionalentwicklung informieren.
- Entlang des Flusses hat sich ein reiches Kultur- und Naturerbe entwickelt. Wir wollen das öffentliche Bewusstsein hierfür stärken und einen grenzüberschreitenden nachhaltigen Tourismus fördern, der entscheidend zur regionalen Entwicklung beiträgt.
- Wir wollen Partnerschaften mit bestehenden Netzwerken und Kooperationsprojekten aufbauen, um Erfahrungen und Wissen über die grenzüberschreitende Zusammenarbeit von Schutzgebieten auszutauschen, die sich auf die Erhaltung von Flusslandschaften konzentrieren.

Abschließende Bemerkungen

Dieses Memorandum wird von den Vertreterinnen und Vertretern der Verwaltungen der unten aufgeführten Schutzgebiete unterzeichnet. Weitere Schutzgebiete entlang der Elbe sind eingeladen, sich dieser Initiative anzuschließen.

Die Schutzgebiete entlang der Elbe können als Mitglieder des ELBE PARKS-Netzwerks weitere Organisationen einladen, "Partner" des ELBE PARKS-Netzwerks zu werden.

Änderungen dieser Absichtserklärung sind nur mit der Zustimmung aller Mitglieder möglich.

Die Absichtserklärung ist auf unbestimmte Zeit gültig.

Jedes Mitglied dieses Memorandums kann jederzeit aus der Partnerschaft austreten.

Dieses Memorandum ist in englischer, deutscher und tschechischer Sprache erhältlich. Alle Sprachversionen haben die gleiche Gültigkeit.

Unterzeichnet in Bad Schandau am 10. September 2020

Für die Verwaltung des Nationalparks Krkonoše

.....

PhDr. Robin Böhnisch

Direktor der Nationalparkverwaltung Krkonoše

Für die Agentur für Natur- und Landschaftsschutz der Tschechischen Republik

.....

RN Dr. Fratišek Pelc

Direktor der Agentur für Natur- und Landschaftsschutz der Tschechischen Republik

Für die Nationalparkverwaltung Böhmisches Schweiz

.....

Pavel Benda, Ph.D.

Direktor der Nationalparkverwaltung Böhmisches Schweiz

Für die Nationalparkverwaltung Sächsische Schweiz

.....

Ulf Zimmermann

Leiter der Nationalparkverwaltung Sächsische Schweiz

Für das Ministerium für Umwelt, Landwirtschaft und Energie des Landes Sachsen-Anhalt

.....

Guido Puhlmann

Leiter der Biosphärenreservatsverwaltung Mittelelbe

Für das Landesamt für Umwelt Brandenburg

Heike Ellner

Dr. Heike Ellner

Leiterin der Biosphärenreservatsverwaltung Flusslandschaft Elbe - Brandenburg

Für das Niedersächsische Ministerium für Umwelt, Energie, Bauen und Klimaschutz

i.v. J. Prüter

Prof. Dr. Johannes Prüter

Leiter der Biosphärenreservatsverwaltung Niedersächsische Elbtalaue

Für das Ministerium für Landwirtschaft und Umwelt Mecklenburg-Vorpommern

i.v. Anke Seel

Klaus Jarmatz

Leiter des Biosphärenreservatsamtes Schaalsee-Elbe

Memorandum o spolupráci

Zástupci chráněných území ležících podél Labe,

uznávající zásadní úlohu říčních ekosystémů, poříčních mokřadů a krajiny tvarované řekami pro ochranu geodiverzity/biodiverzity;

berouce v úvahu klíčovou úlohu mokřadů při omezování dopadů změn podnebí;

1. jsou přesvědčeni, že Labe a jeho chráněná území představují z mezinárodního hlediska významný říční systém s vynikajícími přírodními, kulturními, estetickými a vědeckými hodnotami, pro účinnou ochranu a udržitelné využívání vyžadující mezinárodní spolupráci;
2. jsou přesvědčeni, že chráněná území hrají klíčovou úlohu pro zachování přírodního dědictví Labe budoucím generacím;
3. jsou si vědomi, že úsilí jednotlivých správ chráněných území není pro zajištění dlouhodobé ochrany biodiverzity a zlepšení ekologických funkcí říčního systému Labe dostačující;
4. rozhodli se založit iniciativu **ELBE PARKS** jako soustavu chráněných území nacházejících se podél Labe a podepsat toto Memorandum o spolupráci založené na již existující vynikající spolupráci v ochraně přírody mezi Českou republikou a Německem.

Odůvodnění prohlášení

Řeka Labe je ekosystém spojující Krkonoše se Severním mořem. Prochází českou křídovou pánví, v Českém středohoří vytváří hluboké údolí a v Českém a Saském Švýcarsku (Labských pískovcích) ojedinělý pískovcový kaňon. Ve středním a dolním úseku Labe formovalo rozsáhlé nivy, kde se dodnes zachovaly původní lužní lesy. Po 1 094 kilometrech Labe vtéká do Wattového moře.

Řeka představuje biologický koridor a její ekologické kontinuum je pro mnohé migrující druhy klíčové. Rozsáhlé části Labe a jeho nivy se staly součástí soustavy chráněných zemí soustavy EU Natura 2000, což odráží mimořádnou hodnotu řeky pro ochranu přírody. Protože Labe bylo obdobně jako četné další řeky využito v určitých úsecích svého toku pro vymezení mezinárodních hranic, stalo se v minulosti součástí Železné opony. Nyní představuje část Evropského zeleného pásu.

Podél Labe, od pramene v Krkonoších až po ústí do Wattového moře, biosférické rezervace UNESCO, národní parky, chráněné krajinné oblasti a maloplošná chráněná území (přírodní rezervace a přírodní památky) vytvářejí důležitou zelenou a modrou infrastrukturu, nezbytnou jak pro ochranu přírody, tak pro podporu udržitelného regionálního a místního rozvoje.

Cíle spolupráce v rámci Elbe Parks

ELBE PARKS – soustava chráněných území podél Labe – usiluje o následující společné cíle:

- Labe má pro ochranu přírody značný význam. Chceme podporovat zájem veřejnosti o ekologické funkce řeky, jejich význam a o ekosystémové funkce, které poskytuje, a porozumění jim.
- Pro koordinaci ochrannářského úsilí je výměna informací, znalostí a zkušeností mezi chráněnými územími nacházejícími se podél řeky klíčová. Chceme informovat své partnery o úkolech, problémech, výzvách, zkušenostech a dalších významných záležitostech souvisejících s péčí o chráněná území a udržitelným regionálním rozvojem.
- Podél řeky vzniklo bohaté kulturní a přírodní dědictví. Chceme posilovat vědomí veřejnosti o něm a podporovat přeshraniční udržitelnou turistiku nezbytnou pro regionální rozvoj.
- Abychom si předávali zkušenosti a znalosti týkající se přeshraniční spolupráce chráněných území, zaměřené na ochranu řek a jejich ekosystémů, chceme rozvíjet partnerství s existujícími sdruženími a projekty.

Závěrečná ustanovení

Toto prohlášení podepsali níže uvedení zástupci správ chráněných území. K připojení k iniciativě zveme další chráněná území nacházející se podél Labe.

Chráněná území nacházející se podél Labe, která jsou členy sdružení ELBE PARKS, mohou k připojení se k iniciativě přizvat další partnery.

Jakékoli doplňky k tomuto memorandu musejí být odsouhlaseny všemi členy.

Časový rámeček memoranda není nijak omezen: platí na dobu neurčitou.

Každý člen může od tohoto prohlášení kdykoli odstoupit.

Memorandum je sepsáno v německém, českém a anglickém jazyce, přičemž všechny jazykové verze mají stejnou platnost.

Podepsáno v Bad Schandau, 10. září 2020

za Správu Krkonošského národního parku

PhDr. Robin Böhnisch

ředitel Správy Krkonošského národního parku

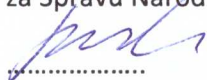
za Agenturu ochrany přírody a krajiny České republiky

RNDr. Fratišek Pelc

ředitel Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky

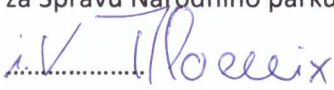
za Správu Národního parku České Švýcarsko

Ing. Pavel Benda, Ph.D.

ředitel Správy Národního parku České Švýcarsko

za Správu Národního parku Saské Švýcarsko

Ulf Zimmermann

vedoucí Správy Národního parku Saské Švýcarsko

Za Ministerstvo životního prostředí, zemědělství a energie spolkové země Sasko-Anhaltsko

Guido Puhlmann

vedoucí Správy Biosférické rezervace Střední Labe

za Úřad pro životní prostředí spolkové země Braniborsko

.....

Dr. Heike Ellner

vedoucí Správy Biosférické rezervace Říční krajina Labe v Braniborsku

Za Ministerstvo životního prostředí, energie a stavebnictví a ochrany klimatu spolkové země
Dolní Sasko

.....

Prof. Dr. Johannes Prüter

vedoucí Správy Biosférické rezervace Labské luhy Dolního Saska

Za Ministerstvo zemědělství a životního prostředí spolkové země Meklenbursko-Přední
Pomořansko

.....

Klaus Jarmatz

vedoucí Správy Biosférické rezervace Schaalsee-Labe